

“LES SONOHISTÖRIES D'EN FIL I EN FLUT”

Cia MIGRASÖNICS

Les Sonohistories d'en Fil i en Flut és un espectacle musical que ens farà conèixer un munt d'instruments d'arreu, a partir d'un viatge imaginari i d'un munt d'anècdotes, històries, contes i cançons.

Per ordre d'aparició, els estils i **els instruments** que es veuen i s'escolten en l'espectacle, són:

- **illa tropical:** música afrocubana i samba: petxines i cargol marí, percussions brasileres, agogos i xiulet de samba. bongos, esquella, llaüt i melòdica.

- **el desert:** música turca, egípcia i magribí: darbukes, riqq àrab, magrouna egipci, baglama turc, bombo i plats.

- **la selva:** percussions i músiques del nord oest d'Àfrica: pal de pluja, pot de trons, sonallers, suara, didjeridoo, djembes i doun douns, kamale ngonni, udú i kese kese.

- **les muntanyes de gel:** cants tibetans i mongols (cant difònic i gutural), konakol (l'art de la rítmica amb síl.labes de la India), música xinesa i música punjabí: cant difònic i cant gutural, bols i campanes tibetanes, gong xinès, tables hindús, çumbus turc, bateria, bansuri hindú, guzheng i hulusi xinesos.

- **el bosc i la ciutat:** una Cant dels Ocells molt especial, rumba catalana i folk-blues americà: serra musica, guitarra espanyola, cajón flamenco, slide guitar, tilinkó hongarès i bateria.

INSTRUMENTS MUSICALS ORDENATS PER FAMÍLIES QUE ES PRESENTEN A LES SONO HISTÒRIES D'EN FIL I EN FLUT

VENTS

didgeridoo.

És un instrument molt senzill, es tracta d'un tronc totalment buit, sense cap emcocadura especial, ni trencavents, ni cap inxa, ni res de res. És una trompa que prové d'Austràlia, i que té un so molt peculiar ric en harmònics.

Com a curiositat cal dir que són les termites qui s'encarreguen de foradar el tronc en qüestió, i també, que es necessita fer la tècnica de la respiració circular per a tocar-lo correctament. En les audicions es sol ensenyar un didgeridú australià d'eucaliptus, un didgeridú extensible i un didgeridú amb material reciclat.

<http://www.youtube.com/watch?v=MndKL7Hm0x4>

<http://www.youtube.com/watch?v=9g592I-p-dc>

<http://www.youtube.com/watch?v=RGTWqZoswAo>

- cargol marí i trompa de banya de toro

El seu origen es perd en el temps, ja s'utilitzaven a la Prehistòria, i per funcions molt concretes. Era una mena de telèfon/telègraf, que servia per diferents situacions i missatges, bàsicament en el camp "bèl·lic" (era com una alarma) o en el de la caça.

Aquest cargol en qüestió, és de Cadaqués, i l'utilitzaven per avisar la població en cas dels atacs d'en Barbaroja o altres pirates.

<http://www.youtube.com/watch?v=sKNkFMpDfXY>

<http://www.youtube.com/watch?v=fkuq6prZHoA>

- bullroarer o bronzidor australià

Aquest és un instrument de vent curiós, ja que sona sense que l'hàgim de bufar. És una mena de planxa de surf en miniatura lligat per un extrem a un cordill. Si volem que soni només l'hem de fer girar sobre nosaltres mateixos.

http://www.youtube.com/watch?v=3Kf_RYVt2XQ

- bansuri hindú

És una flauta travessera feta de bambú. Prové de la India, on és un instrument gairebé sagrat. Té sis forats pels dits (3 per cada mà) i un altre per on es bufa. El seu tamany és variable, i depen de la tonalitat. El músic Hariprasad Chauràsia l'ha fet famós el bansuri a quasi tot el món.

<http://www.youtube.com/watch?v=75CV5hK7c24>
http://www.youtube.com/watch?v=9n_ZayUW5cc
http://www.youtube.com/watch?v=7QuDEx3_Ygo

- fujara eslovaca

Flauta procedent d'Eslovàquia. Són de la família de les flutes dolces, i n'hi ha de molts tipus, tamany i formes. La que us porto en qüestió és molt gran, fa 1'70 d'alçada. Aquesta només té 3 forats, i té un "canal" que actua com a telescopi,

transportant l'aire fins al trencavents. N'hi ha de tamany més normal, amb sis forats, n'hi ha de dobles i fins i tot n'hi ha que no tenen cap forat, fent de la pressió de l'aire l'element que canvia les notes.

<http://www.youtube.com/watch?v=0dHaD-IrsCw>
<http://www.youtube.com/watch?v=rYCM-dzR-hY>
http://www.youtube.com/watch?v=8VFIS_dHWPA

Tilinko

Flauta de la família de les flutes de bec, procedent d'Hongria que té com a característica principal que no té orificis

pels dits, vaja, que és una flauta sense forats. També la podem trobar a d'altres països centreeuropeus i també escandinaus. També es coneix com a flauta d'harmònics. El seu so i les seves notes (l'escala) són molt peculiars.

<http://www.youtube.com/watch?v=ZfgzbBpXqwU>
<http://www.youtube.com/watch?v=LqKcEZMFCr8&feature=related>

- xiulet de nas

És un xiulet aplanat de fusta o de metall que es bufa amb el nas. L'aire s'expulsa pel nas, passa per dins el trencavents i surt a tocar dels llavis. El so canvia produïnt notes diferents tot modulant i jugant amb l'obertura de la boca

Divertidíssim. Aquest en qüestió és de l'Amazònia Brasileira.

<http://www.youtube.com/watch?v=4E-KpTk7ysE&feature=related>
<http://www.youtube.com/watch?v=yM4alZHGtZA>
<http://www.youtube.com/watch?v=JCU7z8ioKsM&feature=related>

- Mijwiz/Magrouna

Instrument de llengüeta simple provinent d'Egipte, Libia, Jordània, Siria... S'assembla al xeremies, ja que es tracta també d'una canya amb orificis i llengüeta simple, però té dos cossos i dues llengüetes, d'aquesta manera obtenen un so més potent i especial. S'utilitza en festes populars i tradicionals.

<http://www.youtube.com/watch?v=i2zx1KUZP6c>

<http://www.youtube.com/watch?v=4ePmDVaK0cU>

- hulusi:

Instrument xinès de vent de llengüeta metàl·lica, vaja, que és de la família dels acordions i harmòniques. Consta de tres cossos de bambú encaixats a una carbassa. Al tub central hi trobem els forats i les notes, un altre fa de bordó i l'altre és ornamental.

<http://www.youtube.com/watch?v=aAh-Yp27hm4>

http://www.youtube.com/watch?v=Qngmdlrbyk&playnext=1&list=PL91D8C638CDF85169&feature=results_main

<http://www.youtube.com/watch?v=SX-5kH5FwjY>

<http://www.youtube.com/watch?v=SX-5kH5FwjY>

- tubs d'harmònics

Són els tubs típics que fan servir els lampistes i paletes. Es poden fer sonar tant fent-los girar a l'aire com bufant-los, això sí, primer els hem de cargolar. Més que produir notes propiament dites, fa harmònics, cada cop més aguts si s'augmenta la velocitat de rotació o si es bufa més fort. Sonen tan bufant com aspirant.

<http://www.youtube.com/watch?v=y0ZfUE558xc>

La melòdica

Es tracta d'un instrument de vent de llengüetes lliures, vaja, de la família de l'acordió o l'harmònica. Consta d'una embocadura per la qual es bufa, tot i que a vegades pot tractar-se d'un tub, i també d'un teclat com el d'un piano o acordió. És un instrument que va inventar als anys 50 la marca Hohner, a Alemanya. També són conegudes amb el nom de **melodió**, **pianica**, **melodihorn**, **orgamonica**, **diamonica** o **clavietta**.

<https://www.youtube.com/watch?v=2gZfJUUEwCI>

<https://www.youtube.com/watch?v=BOLvaEnaVUo>

<https://www.youtube.com/watch?v=23xLYeXYq74>

PERCUSSIONS

- bendir:

Pandero provinent del Magrib i dels països àrabs. Es tracta d'un instrument de percussió que té com a característica principal el bordó que frega la membrana: dos simples cordills donen el seu caràcter a aquest instrument

<http://www.youtube.com/watch?v=yaTBFYz2VT0>

<http://www.youtube.com/watch?v=9s3iBylhSlw>

http://www.youtube.com/watch?v=ovRPfQ_ju24

<http://www.youtube.com/watch?v=GIUh8qweAc>

ocean drum

Pandero de dues membranes, una a cada cara. La gràcia d'aquest instrument és que a dintre hi ha boletes metàl·liques que al moure'l lleugerament produeixen el so del mar a partir de la fricció/fregament.

<http://www.youtube.com/watch?v=qomemTxlzsc&feature=related>

djembe

El djembe és un instrument de percussió de membrana, de la cultura mandinga, que fa segles es va escampar pels països del nord oest d'Àfrica: Mali, Senegal, Burkina Fasso, Costa d'Ivori i Guinea.

<https://www.youtube.com/watch?v=IVPLIuBy9CY>

<https://www.youtube.com/watch?v=GkvQoG3wDPQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=u1m-SpunpWE>

doun douns

Els doun douns són els tambors cilíndrics de doble membrana, en tenen a dalt i a baix, que acompanyen els djembes i altres instruments de percussió solistes, com el djilangdian, el sabar, el bougarabou...

<https://www.youtube.com/watch?v=9pLtjEPYNKY>

<https://www.youtube.com/watch?v=Qsq5PHoik-s>

<https://www.youtube.com/watch?v=ofRjsLsdVtQ>

- darbuka

És l'instrument de percussió més popular i conegut del món àrab, d'Anatolia i del Magreb. També és conegut amb els noms de tombak o tabla (no l'hem de confondre amb les tables hindús). Té un cos en forma de copa i una membrana de pell o de plàstic. Antigament eren fets de terrissa o de fusta, però actualment, la majoria estan fets d'aliatges metàl·lics (alumini, coure...).

<http://www.youtube.com/watch?v=5HBN9cpzook>

<http://www.youtube.com/watch?v=VzCTvFI1K7w>

<http://www.youtube.com/watch?v=GIUlh8qweAc>

- bols i campanes tibetanes:

Aquests instruments sonen tant per percussió com per fricció. S'utilitzen sobretot en cerimònies espirituals i religioses. Els que presentem provenen del Tibet i del Nepal, si bé també en podem trobar a la Xina, a Vietnam, Japó, Tailàndia... El seu so és molt ric en harmònics. Des de fa 20 anys en fabriquen amb cristall de quars per a realitzar teràpies.

<http://www.youtube.com/watch?v=V43SOUN7CS8>

http://www.youtube.com/watch?v=z3md41_ymw8&feature=related

<http://www.youtube.com/watch?v=oob8zENYt0g>

-udú:

És un instrument de percussió africà provinent de Nigèria, del poble dels Igbo. No és res més que un gerro de terrissa que té un forat més. Es toca tot picant-lo amb les mans, i la seva característica principal, és el seu so especial, que sembla que faci bombolles de so.

<http://www.youtube.com/watch?v=I018mf089yY>

<http://www.youtube.com/watch?v=oQxwGSTgMNU>

<http://www.youtube.com/watch?v=IctTIPGNLys>

- arpa de boca:

També és coneguda amb el nom de guimbarda, berimbau, morchang, dan moi, camarruni, ... depenent del país d'origen. En podem trobar a tot Europa i Àsia: Espanya, Itàlia, Rússia, Índia, Vietnam,

<http://www.youtube.com/watch?v=5XPuzcBnovQ>
http://www.youtube.com/watch?v=G5fWi_RL4W4&feature=related
http://www.youtube.com/watch?v=SK3gT6_sJk8&feature=related
<http://www.youtube.com/watch?v=jGF7TS6lQpk&feature=related>

- agogo:

L'agogo és l'instrument més popular de la samba brasilera. Es tracta de dues esqueses o campanes de diferent mida ajuntades en un mateix mànec. El seu origen és africà. També s'utilitza en les músiques yoruba.

<http://www.youtube.com/watch?v=uNGEQHdJAs4>
<http://www.youtube.com/watch?v=i1zTuWhFmXI>
<http://www.youtube.com/watch?v=tQTgXMwdGgI>

cajón:

©GalaStock

És simplement una caixa de fusta, que té una part feta de fusta més prima (una tapa de contraxapat prima, tipus fullola) i un forat esfèric al darrera per permetre la sortida del so. Prové del Perú, on el van portar els esclaus africans durant la colonització espanyola. En els últims anys ha estat adoptat, adaptat i molt utilitzat en el flamenc, la rumba i músiques llatines. Es toca amb les mans si bé hi ha músics que el toquen amb escombretes.

<http://www.youtube.com/watch?v=VLECQZI0q-o>
<http://www.youtube.com/watch?v=yYCWcHaeqLY>
<http://www.youtube.com/watch?v=hiLHYhl9chQ>
http://www.youtube.com/watch?v=VsSMS_d3Usl

- serra musical,

Una eina indispensable per a la construcció d'instruments musicals, i que al mateix temps ens pot servir per a fer música i sons d'allò més sorprenents i

increïbles. El seu so és una barreja entre una cantant d'òpera, un fantasma i un platet volador extraterrestre. Se'n sap poc del seu origen, però al voltant del 1900 va viure un període de molta popularitat al EUA. A Europa ha estat molt utilitzat en el món del circ i de les arts escèniques.

<http://www.youtube.com/watch?v=Kmf674XPC0>
<http://www.youtube.com/watch?v=QL8DZVEIXfE>
<http://www.youtube.com/watch?v=jpYS2Z2Eik8>
<http://www.youtube.com/watch?v=ffe-7q3zex0>

CORDES.

- baglama turc:

Conegut també amb el nom de saz, aquest instrument provinent de Turquia i la resta d'Anatolia, és també de la família de la corda pinçada. És una mena de guitarra amb la caixa de ressonància en forma de pera o llàgrima, i amb un màstil llarg i prim amb tres cordes doblades, vaja, que té 6 cordes però només fan 3 notes.

<http://www.youtube.com/watch?v=GSpDQY2m8Fc>

<http://www.youtube.com/watch?v=nNiXSTcRi0E>

<http://www.youtube.com/watch?v=KGm8bl1-F7Q&feature=fvwrel>

- kamale ngoni

És un instrument de corda pinçada provinent de Mali. Podríem dir que és una arpa amb una carbassa com a caixa de ressonància, i una pell de vaca com a tapa. Consta d'un màstil llarg o hi ha de 8 a 12 cordes disposades en dues files. Es toca amb els dits tot pinçant les cordes.

<https://www.youtube.com/watch?v=jWPYut-4t14>

<https://www.youtube.com/watch?v=nqU0-jUu9wI>

<https://www.youtube.com/watch?v=ytBTIbhcbM&list=PLRkoevyOzhGN-DTds4AFCv5dMBQoMrqQ>

- slide guitar

Guitarra electroacústica o elèctrica que es caracteritza per què es toca utilitzant un tub de vidre o de metall per a produir sons llargs i amb un glissando molt pronunciat. Molt utilitzades en músiques de Hawaii, el country i sobretot el blues.

<https://www.youtube.com/watch?v=n5ObF0NhY5Q>

https://www.youtube.com/watch?v=IOUlgYCX_Uw

<https://www.youtube.com/watch?v=fdh9MgE7vac>

Çumbus turc

És un instrument de corda pinçada provinent de Turquia. Es tracta de tota una família d'instruments de corda fets a partir d'una cassola com a caixa de ressonància. Poden tenir de 7 a 12 cordes, i salvant les distàncies, s'assembla a un banjo. Va ser inventat a principis del segle XX a Turquia, per Zetnel Abidin un fabricant d'armes.

<https://www.youtube.com/watch?v=tF4iKrEIIY8>

<https://www.youtube.com/watch?v=BqWpgjkxTjc>

<https://www.youtube.com/watch?v=BtWenzs4sSM>

Llaüt aragonès

Instrument de corda polsadaa que tradicionalment forma part de l'orquestra espanyola popular o rondalla, també anomenada "*Orquesta de pulso y púa*", juntament amb la guitarra i la bandúrria.

Consta de dotze cordes metàl·liques (sis dobles) que es pincen amb una pua o plectre.

Molt utilitzat en la música cubana.

<https://www.youtube.com/watch?v=R4Wziuf5w30>

<https://www.youtube.com/watch?v=7QhEOFs5vLo>

Khan Cartrö Factoria Artística

872 023 166 / 655 936 297

c/ Antoni 32, 17190 Salt

www.khan-cartro.com